

[Time: 3 Hrs]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B:1. All questions are compulsory. Attempt Sub question (A) or (B) of Question no. 5

2. Figures to the right indicate full marks.

3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Answer any two questions of the following: 20

- Explain the importance of international trade.
- Differentiate between internal and international trade.
- Explain Adam Smith's theory of international trade.

Q.2 Answer any two questions of the following: 20

- What are the types of disequilibrium in Balance of Payments (BoP).
- Differentiate between Balance of Trade (BoT) and Balance of Payments (BoP).
- Evaluate the Purchasing Power Parity (PPP) theory.

Q.3 Answer any two questions of the following: 20

- Describe the determination of exchange rate with the help of diagram.
- Discuss the features of Multinational Companies (MNCs).
- Write a note on Foreign Direct Investment (FDI).

Q.4 Answer any two questions of the following: 20

- Explain the role of International Monetary Fund (IMF).
- Elaborate the agreements of World Trade Organization (WTO).
- Write a note on SOUTH ASIAN ASSOCIATION FOR REGIONAL CO-OPERATION (SAARC).

Q.5 (A) Write short notes on any two of the following. 20

- Leontief's Paradox.
- Various concepts of terms of trade.
- Functions of foreign exchange market.
- Forms of economic integration.

(OR)

(B) Select an appropriate option for the following. 20

- Which of the following is known as visible trade?
 - Export and import of goods
 - Export and import of services
 - Export and import of capital
 - Foreign direct investment
- Which of the following factors distinguish between internal and international trade?
 - Restrictions on Trade
 - Different Currencies
 - Immobility of Factors of Production
 - All of above

- 3) Which of the following international trade theory propounded by Adam Smith?
 - a) Absolute Cost Advantages
 - b) Comparative Advantage
 - c) Modern theory
 - d) H-O theory
- 4) Export and import of services come under of balance of payment account.
 - a) Invisible account
 - b) Visible account
 - c) Capital account
 - d) Reserve account
- 5) Which of the following theory assume only labour as factor of production?
 - a) Adam smith theory of trade
 - b) H-O theory of trade
 - c) Bhagwati trade theory
 - d) Ohlin theory of trade
- 6) Which of the following international theory also known as "General Equilibrium Theory of international trade"?
 - a) Heckscher-Ohlin Theory
 - b) David Ricardo Theory
 - c) Adam smith Theory
 - d) None of the above
- 7) is the rate at which one country's goods are exchange with another country's goods.
 - a) Exchange rate
 - b) Terms of trade
 - c) Convertibility of trade
 - d) None of the above
- 8) Which of the following account is the part of current account of Balance of Payment?
 - a) Visible account only
 - b) Invisible account only
 - c) Both visible and invisible account
 - d) Neither visible nor invisible account
- 9) Which of the following is not the types of terms of trade?
 - a) Net Barter Terms of Trade
 - b) Gross Barter Terms of Trade
 - c) Income Terms of Trade
 - d) None of the above
- 10) Which of the following are the causes of disequilibrium in Balance of Payment?
 - a) Trade Cycles
 - b) Huge Developmental and Investment Programmes
 - c) Changing Export Demand
 - d) All of above
- 11) Which of the following direct Measures to Correct Disequilibrium In Balance of Payment?
 - a) Tariffs
 - b) Quotas
 - c) Export promotion
 - d) All of above

- 12) The idea of Reciprocal demand was presented by
- a) Gustav Cassel
 - b) John Stuart Mill
 - c) Ohlin
 - d) Pigue
- 13) Which of the following factors affects by fluctuations in currency value?
- a) Investment
 - b) Export
 - c) Import
 - d) All of above
- 14) Which of the following factors influencing foreign exchange rate?
- a) Trade Movements
 - b) Price Trends
 - c) Capital Movements
 - d) All of above
- 15) The swap operations are undertaken by thein the foreign exchange market.
- a) Commercial banks
 - b) Central bank
 - c) World bank
 - d) None of above
- 16) Which of the following are the advantages of FDI?
- a. Increase in production
 - b. Increase in capital inflow
 - c. Increase in employment opportunities
 - d. All of above
- 17) Which of the following international organizations are included under the World Bank?.
- a) International Bank for Reconstruction and Development (IBRD)
 - b) International Development Association (IDA)
 - c) International Financial Corporation (IFC)
 - d) All of above
- 18) When world trade organisation established?
- a) 1995 b) 2015 c) 1947 d) 1944
- 19) Which of the following goals are not under MDGs?
- a) Poverty alleviation
 - b) Universal Primary Education
 - c) Equality and Women Empowerment
 - d) Increase in Child Mortality
- 20) Which of the following are not the Objectives of World Trade Organization (WTO)?
- a) Removal of tariff and non-tariff barriers to trade.
 - b) Abolition of discriminatory policies in international trade relations.
 - c) Coordination and promotion of trade under multilateral agreements.
 - d) None of the above

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. प्रश्न क्र. ५ मध्ये (अ) व (ब) उप प्रश्नांमधील कोणताही एक उप प्रश्न सोडवा.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे महत्त्व समजावून सांगा.
- ब) अंतर्गत आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार यांच्यात फरक करा.
- क) अँडम स्मिथचा आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) व्यवहारशेषा (BoP) मधील असंतुलनाचे प्रकार काय आहेत?
- ब) व्यापारशेष (BoT) आणि व्यवहारशेष (BoP) मध्ये फरक करा.
- क) क्रयशक्ती समता (PPP) सिद्धांताचे मूल्यमापन करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) आकृतीच्या साहाय्याने विनिमय दराच्या निर्धारणाचे वर्णन करा.
- ब) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांच्या (MNCs) वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- क) थेट विदेशी गुंतवणुकीवर (FDI) टीप लिहा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF) ची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) जागतिक व्यापार संघटनेचे (WTO) करार स्पष्ट करा.
- क) साउथ एशियन असोसिएशन फॉर रिजनल को-ऑपरेशन (SAARC) वर एक टीप लिहा.

प्र.५ (अ) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीप लिहा. (२०)

- अ) लिओन्टीफचा विरोधाभास.
- ब) व्यापार शर्ती/अटींच्या विविध संकल्पना.
- क) परकीय चलन बाजाराची कार्ये.
- ड) आर्थिक एकात्मतेचे प्रकार.

किंवा

(ब) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा. (२०)

- 1) खालीलपैकी कोणता व्यापार दृश्य व्यापार म्हणून ओळखला जातो?
 - a) वस्तूंची निर्यात आणि आयात
 - b) सेवांची निर्यात आणि आयात
 - c) भांडवल निर्यात आणि आयात
 - d) थेट परकीय गुंतवणूक
- 2) खालीलपैकी कोणते घटक अंतर्गत आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापारामध्ये फरक करतात?
 - a) व्यापारावर निर्बंध
 - b) विविध चलने
 - c) उत्पादनाच्या घटकांची गतिमानता
 - d) वरील सर्व

- 3) अँडम स्मिथने खालीलपैकी कोणता आंतरराष्ट्रीय व्यापार सिद्धांत मांडला?
- निरपेक्ष खर्च लाभ
 - तुलनात्मक लाभ
 - आधुनिक सिद्धांत
 - H-O सिद्धांत
- 4) सेवांची निर्यात आणि आयात व्यवहारशेषाच्या अंतर्गत येतात.
- अदृश्य खाते
 - दृश्यमान खाते
 - भांडवली खाते
 - राखीव खाते
- 5) खालीलपैकी कोणता सिद्धांत केवळ श्रमाला उत्पादनाचा घटक मानतो?
- अँडम स्मिथचा व्यापार सिद्धांत
 - व्यापाराचा H-O सिद्धांत
 - भगवती यांचा व्यापार सिद्धांत
 - ओहलिनचा व्यापाराचा सिद्धांत
- 6) खालीलपैकी कोणता आंतरराष्ट्रीय सिद्धांत "जनरल इक्विलिब्रियम थिअरी ऑफ इंटरनॅशनल ट्रेड" म्हणून ओळखला जातो?
- हेकशेर-ओहलिन सिद्धांत
 - डेव्हिड रिकार्डो सिद्धांत
 - अँडम स्मिथ सिद्धांत
 - वरीलपैकी कोणतेही नाही
- 7) एका देशाच्या वस्तूची दुसऱ्या देशाच्या वस्तूशी देवाणघेवाण होणारा दर होय.
- विनिमय दर
 - व्यापाराच्या अटी
 - व्यापाराची परिवर्तनीयता
 - वरीलपैकी कोणतेही नाही
- 8) खालीलपैकी कोणते खाते व्यवहारशेषाच्या चालू खात्याचा भाग आहे?
- केवळ दृश्य खाते
 - केवळ अदृश्य खाते
 - दृश्य आणि अदृश्य दोन्ही खाते
 - ना दृश्य खाते ना अदृश्य खाते
- 9) खालीलपैकी कोणता व्यापार शर्तीचा प्रकार नाही?
- निव्वळ वस्तु विनिमय शर्ती
 - एकूण वस्तु विनिमय शर्ती
 - व्यापाराच्या उत्पन्न शर्ती
 - वरीलपैकी कोणतेही नाही
- 10) व्यवहारशेषामध्ये असमतोल होण्याची कारणे खालीलपैकी कोणती आहेत?
- व्यापार चक्र
 - प्रचंड विकासात्मक आणि गुंतवणूक कार्यक्रम
 - बदलत्या निर्यात मागणी
 - वरील सर्व
- 11) पेमेंट बॅलन्समधील असंतुलन सुधारण्यासाठी खालीलपैकी कोणते थेट उपाय आहेत?
- शुल्क
 - कोटा
 - निर्यात प्रोत्साहन
 - वरील सर्व

- 12) पारस्परिक मागणीची कल्पना यांनी मांडली होती.
a) गुस्ताव कॅसल b) जॉन स्टुअर्ट मिल
c) ओहलिन d) पिगू
- 13) चलन मूल्यातील चढ-उतारांवर खालीलपैकी कोणते घटक परिणाम करतात?
a) गुंतवणूक b) निर्यात
c) आयात d) वरील सर्व
- 14) खालीलपैकी कोणते घटक परकीय चलन दरावर परिणाम करतात?
a) व्यापार हालचाली
b) किंमतीच्या प्रवृत्ती
c) भांडवली हालचाली
d) वरील सर्व
- 15) परकीय चलन बाजारात द्वारे स्वॅप ऑपरेशन्स केले जातात.
a) व्यापारी बँका
b) मध्यवर्ती बँक
c) जागतिक बँक
d) वरीलपैकी कोणतेही नाही
- 16) FDI चे खालीलपैकी कोणते फायदे आहेत?
a) उत्पादनात वाढ
b) भांडवली आवक वाढ
c) रोजगाराच्या संधींमध्ये वाढ
d) वरील सर्व
- 17) खालीलपैकी कोणती आंतरराष्ट्रीय संस्था जागतिक बँकेच्या अंतर्गत समाविष्ट आहे?
a) इंटरनॅशनल बँक फॉर रिकंस्ट्रक्शन अँड डेव्हलपमेंट (IBRD)
b) इंटरनॅशनल डेव्हलपमेंट असोसिएशन (IDA)
c) आंतरराष्ट्रीय वित्तीय निगम (IFC)
d) वरील सर्व
- 18) जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना कधी झाली?
a) 1995 b) 2015 c) 1947 d) 1944
- 19) खालीलपैकी कोणती उद्दिष्टे MDG अंतर्गत नाहीत?
a) गरीबी निर्मूलन
b) सार्वत्रिक प्राथमिक शिक्षण
c) समानता आणि महिला सक्षमीकरण
d) बालमृत्युमध्ये वाढ
- 20) जागतिक व्यापार संघटनेची (WTO) उद्दिष्टे खालीलपैकी कोणती नाहीत?
a) व्यापारातील टॅरिफ आणि नॉन-टॅरिफ अडथळे दूर करणे.
b) आंतरराष्ट्रीय व्यापार संबंधांमधील भेदभावपूर्ण धोरणांचे उच्चाटन.
c) बहुपक्षीय करारांतर्गत व्यापाराचे समन्वय आणि प्रोत्साहन.
d) वरीलपैकी कोणतेही नाही.
